

DOI 10.36074/grail-of-science.05.07.2024.033

ВПЛИВ ФОРМИ КРОНИ НА ВСТУП У ПЛОДОНОШЕННЯ ІНТЕНСИВНИХ НАСАДЖЕНЬ ЧЕРЕШНІ

Леус Віталій Володимирович

канд. с.-г. наук, доцент,
доцент кафедри плодовоовочівництва та зберігання продукції
рослинництва
Державний біотехнологічний університет, Україна

Муленок Яна Олександрівна

канд. с.-г. наук, асистент
асистент кафедри плодовоовочівництва та зберігання продукції
рослинництва
Державний біотехнологічний університет, Україна

Шубенко Лідія Анатоліївна

канд. с.-г. наук, доцент
доцент кафедри генетики, селекції та насінництва
сільськогосподарських культур
Білоцерківський аграрний національний університет, Україна

Основою сучасних конструкцій інтенсивних насаджень черешні насамперед є підщепа, сорт та форма крони. Будь-яка система формування крони черешні направлена на створення структури, яка б забезпечила отримання великої кількості високоякісних плодів. Оптимальна крона — важливий чинник скороплідності черешні, високого рівня товарності плодів, стабільної врожайності та довговічності саду [1]. Системи формування крони були створені для керування енергією росту та плодоношення дерев черешні, а також для підвищення ефективності роботи саду різними стратегічними способами.

За даними Кондратенко П.В., Бондаренко П.Г. [3] виробники черешні в усьому світі використовують багато систем формування, як з використанням шпалери, так і без неї. У провідних країнах світу таких як США та Чилі на даний час в інтенсивному вирощуванні черешні (рис. 1) найчастіше використовують такі системи формування крони як: Kym Green Bush (KGB), Upright Fruiting Offshoots (UFO) і Vogel Central Leader (VCL) [4].

Насадженням черешні на карликових та середньорослих підщепах, щоб сформувати повний комплект плодових компонентів потрібно три сезони. Пагін, який утворюється в 1-й рік, має великі поодинокі листки в кожному вузлі.

Рис. 1 Форми крони дерев черешні дослідних ділянок на 2 –й рік вегетації у саду ТОВ АГРО-ЮА (зліва-направо VCL, KGB, UFO)

На 2-й рік вегетації ці вузли стають неплодоносними утвореннями з шістьма вісьмома листками кожен, за винятком самих ближчих вузлів на пагоні, які можуть мати поодинокі квіткові бруньки. Протягом 2-го року вегетації квіткові бруньки починають формуватися у пазухах листків на неплодоносних букетиках. Таким чином, у 3-му році кожен вузол стає плодовим із 6-8 листками та від 1 до 10 квіткових бруньок, залежно від сорту, сили росту та розташування букетика [5].

Метою досліджень було встановити строки початку плодоношення інтенсивних насаджень черешні залежно від сучасних форм крони.

Дослідження проводили протягом 2024 року в інтенсивному саду черешні посаженому весною 2023 року однорічним садивним матеріалом у ТОВ АГРО-ЮА, що знаходиться у Харківській області на площі 12,5 га. Схема посадки при формуванні системи UFO 3,5*1,75 м, за систем Vogel та KGB – 4,5*2 м. Дослід закладено за загальноприйнятою методикою [2].

Під час проведення досліджень (рис. 2) встановлено, що початок плодоношення інтенсивних насаджень черешні значно залежав від вибраної форми крони і в меншій мірі від сорту.

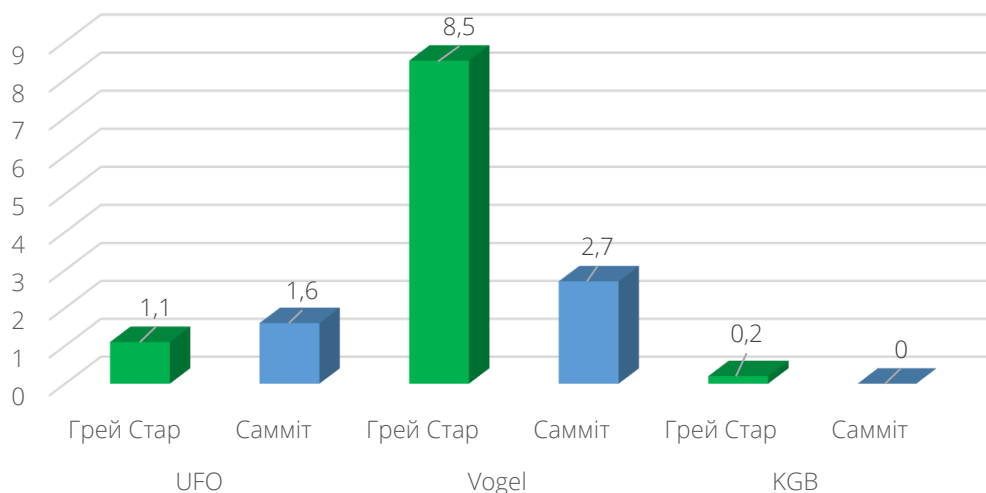

Рис. 2 Кількість плодів черешні на другий рік вегетації залежно від форми крони, шт/дер

Так, максимальну кількість плодів на другий рік вегетації отримано за веретеноподібної форми крони Vogel Central Leader 8,5 шт/дер для сорту Грей Стар та 2,7 шт/дер сорту Самміт. Одиночні плоди спостерігались на ділянках з формуванням дерев за системою UFO. При використанні системи KGB плоди на другий рік вегетації були відсутні.

Таким чином, формування дерев черешні в інтенсивних насадженнях за системою Vogel Central Leader забезпечує початок плодоношення вже на другий рік вегетації, що прискорює у майбутньому швидке нарощування продуктивності та окупність вкладених коштів на закладання саду.

Список використаних джерел:

- [1] Леус В. В., Муленок Я. О. (2024). *Формування та обрізування інтенсивних насаджень черешні: метод. рекомендації для самостійного (дистанційного) вивчення дисц. "Сучасні технології у садівництві" здобув. другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спец. 203 "Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство"*; Держ. біотехнологічний ун-т; Харків.
- [2] Кондратенко П.В., Бублик М.О. (1996). *Методика проведення польових досліджень з плодовими культурами*. Аграрна наука.
- [3] Кондратенко П.В., Бондаренко П.Г. (2016). Тенденції у створенні новітніх конструкцій насаджень черешні (*Cerasus avium* Moench.) у світі та Україні. *Садівництво*, 71, 75-79.
- [4] Кіщак, О., Гриник, І., Барабаш, Л., & Кіщак, Ю. (2020). Технологічні аспекти створення інтенсивних насаджень у Лісостепу України. *Вісник аграрної науки*, 98(3), 27-37.
- [5] Shubenko L., Kubrak S., Filipova L. V. Leus, Z. & Vdovychenko (2023). Determination of frost resistance of sweet cherry varieties using laboratory freezing. *Ecological Engineering & Environmental Technology*, 24(3), 233-240. <https://doi.org/10.12912/27197050/160520>

THE INFLUENCE OF THE FORM OF THE CROWN ON THE ENTRY INTO FRUIT-BEARING OF INTENSIVE CHERRY PLANTS

Vitaliy Leus

Ph.D., Associate Professor of agricultural science
associate professor of the department of fruit and vegetable growing and storage of plant products

State Biotechnological University (SBTU), Kharkiv, Ukraine

Yana Mulenok

Ph.D., assistant of agricultural science
assistant of the department of fruit and vegetable growing and storage of plant products

State Biotechnological University (SBTU), Kharkiv, Ukraine

Lidiia Shubenko

Ph.D., Associate Professor of agricultural science
associate Professor of the department of genetics, breeding and seed production of agricultural crops

Belotserki National Agrarian University, Ukraine